

FOSC CONFLICTE ENTRE PAIOS I GITANOS

Una mort difícil d'explicar

Un jove paio ha estat jutjat, la passada setmana, per la mort a trets d'un altre jove, gitano, a Oliva. Les reaccions de solidaritat semblen escapar, en aquest cas, a la tòpica motivació de caire racista.

F. Nicolàs

Narcís va eixir de casa amb l'escopeta de caça a les mans, carregada amb dos cartutxos. En trobar-se al carrer, veié que s'apropaven cinc persones. Uns minuts després, Miguel Larrosa Montoya jeia mort, amb el cor destrossat, i els quatre xicons que l'acompanyaven corrien carrer avall. Això succeïa a Oliva, al carrer d'Antoni Maura, a primeres hores de la nit del 25 de març de 1985. Tretze mesos després, Narcís Roger Parra, de vint-i-tres anys, ha estat jutjat a la Sala Tercera d'Afers Penals de l'Audiència Provincial de València, acusat d'un delictes d'assassinat. L'expectació que aquest juí ha desvetllat en aquella ciutat de la Safor, des d'on s'han desplaçat més d'un centenar de ciutadans a València, per tal de seguir-lo més de prop, ha estat immensa. Potser no ho hauria estat tant si Narcís, l'autor d'aquella mort, no fos «paio», mentre que la víctima, Miguel, era gitano.

L'ambient de forta tensió en què es desenvolupà la vista oral, amb un públic nombrosíssim palesament dividit en dos bàndols —«païos» i gitanos— no ha contribuït a desembolicar la complicada troca dels fets que s'han jutjat, el desenvolupament i l'origen dels quals no han quedat gens aclarits.

«Jo acabava d'eixir del treball, de l'obra on estava fent feina de paleta, i vaig anar al Bar Express, al costat de l'antiga estació, a veure Cristina, la meua novieta, que hi treballava, i la seua germana Pepa. Mentre estava parlant amb elles, a la barra, vaig veure entrar cinc xicots, un dels quals se m'apropà i em demanà per un amic d'ell, que jo no coneixia de res. En pocs segons, els altres quatre m'envoltaren, mentre un d'ells, el que després moriria, em pegava una bona pallissa. Quan la mare de Cristina, propietària del bar, amenaçà de cridar la guàrdia civil, els cinc xicons em deixa-

IKONO

IKONO

ren tranquil i se n'anaren, no sense dir-me abans que aquella era la darrena nit de la meua vida...».

Narcís Roger, un metre seixanta-cinc, bru de pell i de cabells, vestit de diumenge, parlà davant el tribunal amb serenitat i convicció.

«No vaig denunciar l'agressió a la policia municipal ni a la guàrdia civil, ¿per a què? Per al cas que en fan... em prenguí una caçalla i vaig anar a ma casa a rentar-me i canviar-me de roba. Al mateix temps que em canviava, vaig agafar l'escopeta de caça que tenia a l'armari, i vaig carregar-la. Tinc llicència i permís, jo, per usar-ne, i vaig pensar que m'havia de protegir, perquè m'havien amenaçat de mort. Eren les vuit i mitja de la vesprada, i jo me'n tornava cap al bar, a veure la nòvia una altra volta, quan vaig veure'ls que venien, tots cinc, pel

meu carrer, un d'ells exhibint una navalla oberta. Aleshores, vaig tancar l'escopeta, i quan eren a una distància de cinc o sis metres, vaig disparar. No volia matar-los, ni fer-los mal... tirava sense apuntar, perquè tan sols intentava espantar-los i que se n'anasen».

Narcís assegurà durant el judici que pensà entregar-se immediatament a la guàrdia civil, però que abans decidí amagar l'escopeta en una casa desha-

Baix, famílies gitanes el dia del juí i el bar Expres. A la dreta, Narcís Roger.

IKONO

gien cap a tots els gitanos en general, sinó cap a un grup, molt concret, «que havia arribat al poble no feia gaire, i que es rumorejava que havia estat expulsat d'altres localitats precisament per la seua perillositat». Tres dies després de la mort de Miguel, quan Narcís estava detingut a Gandia i a l'espera de ser conduït a la presó, se celebrà a Oliva una manifestació multitudinària, convocada per un grup d'amics i companys de Narcís, amb la finalitat de demanar protecció especial per a ell i la seua família, dels quals es digué —i sembla que hi ha testimonis i proves que ho confirmen— que havien estat amenaçats de mort per persones properes al jove gitano mort.

«La manifestació tenia aquesta única finalitat, la d'exigir que Narcís fóra

protegit de les possibles agressions que podria rebre a la presó, i que la seua família i Cristina, la novieta, pogueren viure tranquils, i així ho va entendre la major part del poble, que hi acudí en massa», diu un dels organitzadors. «Però, evidentment, també hi hagué qui aprofità l'ocasió per tal de fer una demostració de racisme, atacant tota la comunitat gitana, alguns membres de la qual també eren presents a la manifestació...».

«Aquesta era, en certa manera, una mort anunciada», ens diu un jove polític local que no vol identificar-se públicament. «No la mort de Miguel, concretament, perquè podia haver estat qualsevol altre, paio o gitano, però era evident que la tensió i la crispació social que hi havia en l'ambient havien d'esclatar un dia o altre, amb conseqüències dramàtiques».

El context en què es produí la mort del jove gitano, en uns dies en què l'índex de delinqüència i el sentiment d'«inseguretat ciutadana», en certs ambients, feien estralls en la convivència social, potser ho feia previsible. «Es van detectar forts enfrontaments, amb amenaces i fins i tot agressions personals entre grups de joves païos i de joves gitanos, en els quals tenim el convenciment que Narcís no hi tingué res a veure, perquè és un xicon pacífic de mena, però que estaven enverinant l'ambient fins a límits insostenibles», ens diu el mateix interlocutor.

Les sospites, però, si més no entre la gent més conscienciada, no es diri-

protegit de les possibles agressions que podria rebre a la presó, i que la seua família i Cristina, la novieta, pogueren viure tranquils, i així ho va entendre la major part del poble, que hi acudí en massa», diu un dels organitzadors. «Però, evidentment, també hi hagué qui aprofità l'ocasió per tal de fer una demostració de racisme, atacant tota la comunitat gitana, alguns membres de la qual també eren presents a la manifestació...».

La voluntat de diferenciar aquella manifestació i, en general, la reacció de suport a Narcís, de les típiques reaccions racistes d'enfrontament contra els gitanos, tan sovintejades en altres indrets, és general en els ambients progressistes d'Oliva. «Narcís havia estat amenaçat de mort, i per un grup de xicots que tots consideraven molt perillosos... la seua reacció, ben cert que desproporcionada, no deixa de tenir la seua lògica, i cal tenir en compte que era un xic pacífic, gens amic de la gresca, però en unes condicions psicològiques molt especials, en aquell moment...».

L'acusació particular en el juí contra Narcís, representant els interessos de la família de Miguel Larrosa, i el Fiscal de l'Audiència, no ho consideraren, però, així. El fiscal ha demanat per a Narcís una pena de vint-i-nou anys de presó, per un delictes d'assassinat amb premeditació i traïdoria. «L'actitud de Narcís Roger, aquella

bitada propera, propietat de la seua àvia, i passar pel bar on hi havia Cristina. Allí el trobà el seu germà Josep Vicent, uns vint minuts després, quan anà a buscar-lo, perquè sa mare havia tingut un atac de nervis i l'havien hospitalitzada. A l'hospital de Gandia, on s'adreçaren tots dos germans, la guàrdia civil detingué Narcís immediatament.

L'acusat insistí davant el tribunal que només coneixia «de vista» els cinc xicots contra els quals disparà, i assegurà que no li semblava exagerada l'amenaça de mort que digué que li havien fet. «Aquesta gent és així», digué.

Narcís Roger no sembla ser l'única persona que pensa això mateix a Oliva. Fins i tot ara, un any i escaig després, quan ja s'ha diluït la crispació inicial, és quasi impossible trobar al-

POP ROCK 36

LA COMUNITAT VALENCIANA

INSCRIPCIONS:
DEL 15 D'ABRIL FINS AL 20 MAIG 1986
ALS SERVEIS TERRITORIALS DE CULTURA DE

ALACANT

Avgda. Aguilera, 1 tel. (965) 227442

CASTELLÓ

Avgda. del Mar, 23 tel. (964) 232911

VALÈNCIA

Arquebisbe Mayoral, 14 tel. 3524820

DADES a PORTAR.

Nom del grup
fitxa d'inscripció
Maqueta

Fotografia en grup dels components

GENERALITAT
VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA

radioCadena espanola

nit, no fou el producte d'una obcecació momentània, ni un acte de legítima defensa...» considerà el ministeri fiscal, «fou una actitud freda i reflexiva, perquè ell esperà armat que els cinc xicots anaren a sa casa, o que passaren per davant, i els disparà des d'una distància considerable, sense pensar després a entregar-se».

L'acusador particular, el lletrat Ramon Milara, ha demanat trenta anys de reclusió major i una forta indemnització per a la família Larrosa Montoya. «D'una xicoteta baralla en un bar, cosa típica de joves, Roger va traure una decisió desproporcionada, i després de traure l'escopeta furtivament de sa casa, disparà contra Miguel, i el deixà tirat en mig del carrer com un gos, i se n'anà al bar de la noia a fer-se unes copes...»

El defensor de Narcís, l'advocat Arturo Jiménez Madrid, però, féu una interpretació completament distinta dels fets. Segons el seu defensor, Narcís havia estat humiliat davant les persones que estimava, públicament, i agredit i amenaçat de mort per uns joves que, presumiblement, anaven armats amb navalles i eren coneguts per la seua violència.

Jiménez Madrid, que lamentà el fet que molts testimonis no s'havien presentat o no havien volgut declarar en el juí per por, «perquè en aquest tema la gent en té molta», demanà per a Narcís la pena corresponent a un delicte d'imprudència temerària, amb resultat d'homicidi, o bé, alternativament, la pena corresponent a un delicte d'homicidi amb els eximents de legítima defensa, rampell, ofensa pròxima i alienament mental transitori, produït per un pànic insuperable.

Molts punts negres d'aquesta història restaran sempre per aclarir, després d'un judici en què ni la defensa ni l'acusació particular no tractaren d'esbrinar les arrels del conflicte concret que desembocà en la mort del jove gitano. El fet puntual, els trets que acabaren amb la vida de Miguel Larrosa, desvinculat completament de l'àmbit social conflictiu en què es produí, resta encara inexplicat. ¿Per què cercaven els joves gitanos Narcís? ¿Quins eren, més enllà de l'anècdota i la fatxenderia pròpia de determinades edats i determinats ambients, els motius que determinaren l'enfrontament entre joves gitanos i joves paios? Una situació insostenible, com no ha trigat molt a demostrar-se, sobre la qual ningú no s'ha preocupat encara d'esbrinar les causes concretes. □